

ŠTEV. 4.

LETNIK XXX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. APRILA 1929.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 4, I. 1929.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupščina Seoske blagajne za štednjo i zajmove u Aleksandrovu, r. z. s. n. j., obdržavati će se dne 28. aprila 1929 u 16. sati u društvenim prostorijama sa slijedećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika glavne skupštine prošle godine. 2. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 3. čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1928. 4. izbor čitavog upravnog odbora. 5. ponovno raspravljanje 5 točke prošlegodišnje glavne skupštine. 6. eventualija.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice pri Sv. Bolfenku pri Središču ob Dravi, r. z. z. n. z., se bo vršil 9. maja 1929 ob 8. uri jutraj v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka in bilance za leto 1928. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. eventualni predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bočni, r. z. z. n. z., se bo vršil 26. maja 1929 ob 9. uri dopoldne v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijsko strojnega društva v Blatni Brezovici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 pop. ob 2. uri v strojnem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. razgovor glede poprave mlatilnice. 5. razgovor o določitvi stalnega strojnika. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Zg. Brniku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob 4. uri pop. v prostorih Ahčina. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 5. maja 1929 v uradnih prostorih hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Dobropoljah, r. z. z. o. z., se vrši na praznik 9. maja 1929 ob 3. uri popoldne v Prosvetnem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobrniču, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob pol 9. uri dopoldne v stari šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Dobrniču, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob pol 8. uri dop. v stari šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Dobrniču, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob 3. uri pop. v stari šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 12. maja 1929 ob 8. uri dopoldne v uradnem prostoru posojilnice v Društvenem domu s sledećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Redovita godišnja glavna skupščina Hrvatske seljačke gospodarske udruge u Doljini Dubravi, obdržavati će se dne 28. aprila 1929 poslepodne ob 2. sata u školskoj zgradi. Dnevni red: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika od prošle godine. 3. odobrenje rač. zaključka za g. 1928 i podjelenje apsolutorije ravateljstvu. 4. čitanje revizijskog poročila. 5. izbor obraničkog suda na jednu godinu § 25. 6. predlog likvidacije. 7. eventualije.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Grosupljem, r. z. z. o. z., se vrši dne 12. maja 1929 ob 2. uri pop. v prostorih Jos. Perne v Ponovi vasi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homcu, r. z. z. n. z., se vrši na Homcu v uradnih prostorih dne 5. maja t. l. ob 10. uri dop. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Zivinorejske zadruge na Homcu, r. z. z. o. z., se bo vršil na Homcu v hranilničnih prostorih dne 5. maja 1929 pop. ob 15. uri. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani.

Letošnja glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani se je vršila dne 11. aprila 1929. Bela dvorana hotela Union je komaj obsegla številne zastopnike zadrug in prijatelje združnega gibanja, ki so bili od vseh strani Slovenije prihiteli, da slišijo poročilo o delovanju svoje matice.

Navdušeno pozdravljen je glavno skupščino otvoril njen predsednik, prometni mimister dr. Anton Korošec in pozdravil navzoče delegate.

V svojem nagovoru je zlasti naglasil odvisnost zadružništva od celokupnega narodnega gospodarstva. Jugoslavija se sicer imenuje bogata država in je po svoji zemlji in po naravnih zakladih tudi res bogata. Ali ako gledamo na uspeh gospodarstva, vidimo, da je efekt neznaten. Naša gospodarska politika, ki bi morala pokazati pot, kako izrabiti to mrtvo bogastvo, še-le išče orijentacijo ter še vedno ni na jasnem, v kakem pravcu naj bi se pospeševal razvoj narodnega gospodarstva.

Tako se je zgodilo lani, da se je bilo pridelalo veliko pšenice, ali velik del tega blaga leži še nerazprodan v skladiščih, ker si nismo znali pridobiti odjemalcev. Isto je z vinom, ki ga imamo polne kleti in ne vemo kam z njim. Enako sliko nam nudi tudi trgovina s hmeljem. Krizo doživljamo tudi pri živinoreji, ker smo izgubili stara

tržišča in ne vemo, kam naj jo sedaj izvažamo.

Edino trgovina z lesom cvete. Naše železnice imajo celo premalo vagonov in lokomotiv, da bi mogle les prevažati v tolikem obsegu, kakor se to zahteva. V tej panogi so nam odprta tržišča v Levanti, severni Afriki in v novejšem času tudi v Južni Ameriki.

Ako je splošno gospodarstvo v stiski, potem seveda tudi zadružništvo ne more zavzemati take pozicije kakor bi si bilo želeli. Ali navzlic vsem težavam vendar le napreduje. Zlasti se kaže ta napredek pri produktivnih zadrugah.

Kot uspeh more zadružna organizacija beležiti tudi dejstvo, da je spor med svobodnim in tako zvanim državnim zadružništvom smatrati kot končan. Direkcija za kmetijski kredit bo likvidirala. Na njeno mesto stopi nova Agrarna banka, ki bo te dni uzakonjena. S tem bosta odpravljeni ti dve fronti v zadružništvu, s tem bo izginil razloček med obema strujama. Od Agrarne banke bo tudi zadružništvo lahko imelo znatne koristi. Zato je potrebno, da tudi zadružništvo pri njej sodeluje. Upati je tudi, da bo ta novi kreditni zavod pripomogel do unifikacije obrestne mere po celi državi, kar bi bilo zelo potrebno.

Glede kurza dinarja se ni bati, da bi

šel navzdol. Finančno ministrstvo in Narodna banka sta tako preskrbljena v tem oziru z vsemi potrebnimi sredstvi, da z lahkoto držita kurz dinarja na sedanji višini.

Istotako je neutemeljena vsaka bojazen glede vojne škode. Če je njen tečaj v zadnjem času nekoliko padel, gre to samo na rovaš borzne špekulacije.

Zadružništvo more napredovati le tam, kjer se mnogo dela in mnogo štedi. Tudi v ostalih delih države se bo moglo bolje razviti le, če bodo tudi drugod spoznali, da je varčevanje glavni pogoj za procvit zadružništva.

Ko je predsednik zatem ugotovil pravilnost sklicanja glavne skupščine in njeno sklepčnost, je določil za zapisnikarja Zvezinega tajnika Ant. Kralj, za overovatelja zapisnika pa Alojzija Kocmur in dr. Fr. Kržana.

Nato je pozdravil na skupščino došle zastopnike državnih in samoupravnih oblasti: g. vladnega svetnika dr. R. Andrejko kot zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti, kmetijskega svetnika g. Fr. Trampuža in zastopnika oblastnega komisarja ljubljanskega g. dr. Ant. Milavca.

Brzobjavno in pismeno so skupščini poslane svoje pozdrave: Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, Zveza gospodarskih zadrug v Jugoslaviji, Središnji savez hrvatskih seljaških zadruga v Zagrebu, Zadružna zveza v Zagrebu in Osrednja jednota čeških gospodarskih kreditnih zadrug v Brnu.

Zatem je Zvezin podpredsednik ravnatelj Bogumil Remec stavil predlog, da se odpošlje Njegovemu Veličanstvu kralju izraz udanosti z naslednjo brzobjavko:

„Slovenski zadrugarji pozdravljajo visokega prijatelja zadrugarstva ter mu izražajo popolno udanost.“

Skupščina se je temu predlogu pridružila z živahnim pritrditvijo.

Zatem se je prešlo k obravnavanju posameznih točk dnevnega reda.

Poročilo načelstva,

ki je bilo zelo obširno in izčrpno, je podal uradni ravnatelj g. dr. J. Basaj. To poročilo priobčujemo na drugem mestu našega lista. Glavna skupščina je brez debate in z velikim odobravanjem vzela to poročilo na znanje.

Poročilo nadzorstva

je podal njega predsednik g. duh. svetnik Ignacij Zaplotnik. Nadzorstvo je imelo 8 sej in je pazno spremljalo vse delovanje načelstva. Zlasti se je zanimalo za poslovanje onih zadrug, ki jim je Zveza dovolila kredite. Nadzorstvo je natančno pregledalo računski zaključek, iz katerega omenja poročevalec važnejše postavke in spremembe.

Dalje se poročevalec spominja prerano umrlega zadružnega člana nadzorstva, duh. svetnika Konrada Texterja, župnika v Višnji-gori, ki je 22 let uspešno sodeloval pri našem nadzorstvu. V počastitev njegovega spomina se zborovalci dvignejo raz sedežev.

Koncem svojega poročila predlaga predsednik nadzorstva, da glavna skupščina odobri predloženi računski zaključek in podeli načelstvu razrešnico.

Računski zaključek

za l. 1928, ki smo ga objavili že v zadnji številki našega lista in ki izkazuje 22.555,30 dinarjev čistega dobička, je nato glavna skupščina soglasno odobrila in sklenila, da se čisti dobiček v smislu pravil v celoti nakaže rezervnemu zakladu, ki je s tem narastel na 221.774,80 Din.

Volitev odbora.

Na predlog načelstvenega ravnatelja g. Fr. Gabrovškega so bili nato v odbor soglasno izvoljeni:

Dr. Anton Korošec, minister za promet;

Bogumil Remec, gimnazij. ravnatelj v Ljubljani; dr. Karel Capuder, gimnazijski profesor v Ljubljani; Franc Gabrovšek, duhovnik v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetnik v Ljubljani; Alojzij Sagaj, dekan v Hočah pri Mariboru; Valentin Zabret, dekan v Št. Vidu nad Ljubljano; Anton Cestnik, profesor v pok. Celje; Ivan Černoga, posestnik Zdole; dr. Jos. Hohnjec, prof. bogosl. Maribor; Ivan Lovrač, posestnik, Izlake; Jernej Podbevšek, mestni župnik, Škofja Loka; Franc Smodej, urednik Ljubljana; Janez Štrcin, posestnik, Kapljas pri Komendi; dr. Dominik Žvokelj, odvetnik v Kamniku.

Odbor je torej isti kakor je bil prejšnji, z edino izjemo, da je bil mesto g. Antona Pirnata, posestnika na Homcu, izvoljen g. Ivan Lovrač, posestnik v Izlakih.

Volitev nadzorstva.

V nadzorstvo so se izvolili prejšnji člani, namreč gg.:

Ignacij Zaplotnik, duh. svetnik Ljubljana, dr. Anton Breclj, zdravnik, Ljubljana; Jakob Fatur, mestni župnik, dekan, Radovljica; dr. Josip Jerič, odvetnik v Ljubljani; Ivan Klemenčič, župnik, lg; Josip Osana, gimn. profesor v Ljubljani; Jakob Ramoveš, duh. svetnik in župnik v Velikih Laščah; Matej Rihar, dekan, Šmartno pri Litiji; Martin Steblovnik, posestnik, Šmartni na Paki.

Tudi nadzorstvo je ostalo isto. Le na mesto umrlega duh. svetnika Konrada Texterja je bil nanovo izvoljen g. duh. svetnik Jakob Rakoveš, župnik v Vel. Laščah.

Raznoterosti.

Na predlog g. dekana Sagaja se je poslal poljedelskemu ministru g. dr. Frangešu naslednji brzojav: „Slovensko zadruženstvo se zahvaljuje za Vašo skrb za zadruženstvo in se priporoča Vaši nadaljni naklonjenosti“.

Delegat V. Lovšin iz Metlike poroča o ustanovitvi Vinarske zadruge v Metliki in

priporoča, da se zadrugarji interesirajo za belokranjska vina, ki je ne po krivdi domačih vinogradnikov bilo prišlo na slab glas. Delegat Koren iz Metlike se pridružuje temu predlogu in prosi, da bi tudi Zveza porabila svoj vpliv za to, da bi belokranjska vina lažje prišla na trg.

Delegat Jos. Cesar iz Bogojine govori o razvoju zadružništva v Slovenski krajini, ki se je v pravem duhu začelo ustanavljati še le po vojski. Prebivalstvo je tu po vojski doživelo hude gospodarske katastrofe. Neposredno po zlomu so tu gospodarili ogrski boljševiki, ki so brezobzirno rekvirirali živino in za njo dajali ničvredne peneze. Razni agitatorji so sejali med ljudstvo nezaupanje, češ da Jugoslavija ne bo obstala. Nadaljni hud udarec je bila metljivost, ki je pobrala skoro vso boljšo živino. Na vse zadnje je prišlo še hudo neurje, ki je napravilo nad 23 milijonov Din škode. Potreba po posojilnicah se je v takih razmerah živo čutila. Prva je bila ustanovljena v Črensovcih. V njenem okolišu je obrestna mera za posojila takoj po ustanovitvi znatno padla. Druge posojilnice, ki so ji sledile, se trudijo v istem smislu. Ako je pa vsled opisanih razmer ljudstvo ubožalo in posojilnice nimajo dovolj hranilnih vlog, prosi Zvezo, naj tudi nadalje podpira prekmurske posojilnice s kreditom, dokler bo trajal ta izredni položaj. Dalje opozarja na težko nevarnost, ki preti od tod, da bi mogla agrarna zemlja priti v last zasebnih bank. Posojilnice bi želele dobiti sredstev, da pride zemlja v roke kmeta brez dragih posredovalcev.

Predsednik odgovarja predgovorniku, da bi se mogla v tem oziru izkoristiti nova Agrarna banka, ki bo dajala dolgoročne kredite. To vprašanje se bo v kratkem rešilo bolj natančno.

Dekan Sagaj dostavlja, da se je pri pododboru v Mariboru vršilo pred par dnevi

posvetovanje, kako bi se bolj učinkovito pomaglo domačemu življu v Slovenski krajini in izraža nado, da se bo dalo marsikaj uspešno izvršiti.

Delegat Rok Klemenšek (Solčava) opozarja na težavni položaj, v katerem se nahaja kmetijstvo in da si posameznik ne more pomagati. Treba je, da država uvede pametno gospodarsko in carinsko politiko. Predsednik pojasnjuje, da sloni vsaka gospodarska politika na kompromisih in se ne da vsako stvar izvršiti tako, kakor bi si kdo želel. Češka n. pr. ne pusti uvažati ne naše živine, ne našega žita. Zadnji ukrep Avstrije glede uvoza naše živine je tudi znan in se hoče ta država kolikor mogoče osamosvojiti. Slično postopa Madjarska. Naša živina ni prvovrstna in zato ne more lahko konkurirati s tujo. Vsled tega bo treba za izvoz iskati dežele, ki konsumirajo tako živino, kakor je naša in pridejo v tem oziru najbolj v poštev Italija, Levanta in Afrika. Gospodarsko zbližanje s temi deželami nam torej ne bo škodovalo. Ako torej svoj izvoz živine usmerimo v Italijo in orijent, bo pomagano tudi živinoreji v Sloveniji, ki bo mogla oddajati svojo plemensko živino drugim pokrajinam.

Delegat Koren (Šmihel pri Šoštanju) omenja, da se na vsakem občnem zboru Zveze povdarja potreba discipline pri nalaaganju odvišnega denarja. Da so v tem oziru razmere še vedno nepovoljne, je kriva konkurenca bank in večjih šulcejev in je vsled tega dostikrat malim posojilnicam težko držati se discipline. Priporoča, da bi Zveza vsaj nekoliko zvišala obrestno mero. Predsednik pojasnjuje, da bo zastran obrestne mere vedno obstojalo neko nasprotje med bankami in posojilnicami, enkrat večje, drugič manjše. Banka hoče zaslužiti, zadruga pa mora stremeti za tem, da stori mnogo dobrega, ona mora biti kapitalist v službi malega človeka. Da pa bodo mogle posojilnice ta cilj dose-

gati, je treba, da so kmetje solidarni, solidarizem je kmetu neobhodno potreben.

Dekan Sagaj želi, da bi Zadružna zveza skušala posredovati, da bi se med bančnimi zavodi in posojilnicami dosegel nek kompromis v pogledu obrestne mere. V ostalem je pa treba vedno povdarjati, da spada ljudski denar v ljudski zavod.

Delegat Martin Steblovnik želi, da bi Zveza delovala na to, da bi se 20% boni, ki so bili izdani ob priliki žigosanja jemali za plačilo davkov.

Delegat Keršmanec (Vodice) opozarja na škodljivo postopanje prekupcev in krošnjarjev z mlekom, kar zelo škoduje mlekarskim zadrugam. Ti ljudje ne skrbijo za nikako kontrolo o kvaliteti mleka. V interesu konsumenta in kmeta je, da se krošnjarstvo z mlekom zabrani. Mlekarske zadruge bodo mestom dobavljale dobro mleko in dobre mlečne izdelke, in zadruge bodo mogle bolje uspevati.

Dr. Basaj je nato predložil sledečo resolucijo:

„Glavna skupščina Zadružne zveze je dne 11. aprila 1929 vzela na znanje poročilo o težavnem položaju mlekarskih zadrug in o slabih posledicah, ki jih povzroča vedno večje prekupčevanje in šušmarstvo v mlečni produkciji in trgovini. Na podlagi tega poročila je skupščina sklenila naprositi g. ministra za poljedelstvo, za trgovino za in socialno politiko, da se radi zaščite konzumenta in kmeta posebno pa zaradi varstva narodnega zdravja čimprej uvede red v mlekarski trgovini in v to svrhu izda zakon o mlekarstvu.“

Ob zaključku se je predsednik g. dr. Anton Korošec zahvalil za udeležbo in za sodelovanje vsem navzočim zadružnikom. Pozival je zbrane delegate, da ostanejo še nadalje zvesti zadružnim idealom, zlasti sedaj, ko je stopilo zadružništvo v dobo iztretzenja. Zmagoslavni pohod zadružništva, ki ga je bilo

opazati svoječasno pri začetku tega gibanja na Slovenskem, še ni končan. Sicer se bodo vedno pojavljale kake težave, toda vzdržite. Kreditnih zadrug imamo prilično dovolj, vendar je še dobiti kraje, ki bi bili potrebni take organizacije. Zlasti je pa še zadosti

prostora za druge zadruge, posebno za produktivne. Intenzivnega in ekstenzivnega dela torej ne manjka.

Nato je predsednik zaključil glavno skupščino.

Načelstveno poročilo

podano na glavni skupščini Zadrugne zveze v Ljubljani dne 11. aprila 1929.

Splošni gospodarski položaj.

Leta 1928 je bilo za celo državo enako kot za Slovenijo v prvi polovici dobro, v drugi polovici pa prav slabo. Zato je bil pridelek pšenice, rži in ječmena dober in kar je posebno važno za živinorejo Slovenije, je bila obilna tudi prva košnja sena in drugih krmil. Drugo polovico leta pa so bili vsi pridelki: seno, krompir, koruza, proso, ajda, fižol, zelje itd. v nekaterih okrajih popolnoma uničeni od suše, tako da so okraji, kjer so navedeni pridelki poglavitna ljudska hrana, prišli v nevarnost gladovanja. Pa ne le za ljudsko hrano, tudi za izvoz iz Slovenije pridejo navedeni pridelki z izjemo kornice največ v poštev. Zato se more reči, da je bilo kmetijstvo Slovenije kot nežitorodne pokrajine vsled suše izredno hudo prizadeto, ker ni bilo to leto navedenih pridelkov niti za domačo potrebo, med tem ko je druga leta za njih izvoz prišlo veliko denarja v deželo.

Vsled suše in s tem združenega pičlega pridelka krme in okopanin je trpelo tudi mlekarstvo. Pridelovanje mleka je znatno padlo.

Ravno tako je bila suša tudi hud udarec za živinorejo, ker kmetje niso mogli prezimiti običajnega števila glav. Prašičereja pa žal še ni našla pri našem kmetu tega vpoštevjanja, kot ga po svoji rentabilnosti zasluži.

Sadje je povečini dobro obrodilo v mariborski oblasti; v nekaterih okrajih je bila letina celo izredno bogata. Žal, da je velik del izkupička za izvoženo sadje prišel v roke prekupcev, ki so poleg tega škodovali ugledu našega sadja z neodgovarjajočimi dobavami in v nekaterih slučajih celo z nepoštenimi manipulacijami. Upamo, da je ta očividna škoda vendar izmodrila naše sadje-rejce, da so uvideli prednosti zadrugne prodaje sadja, zlasti zadrugnega izvoza sadja.

V lesni kupčiji so zopet nastopili lepši časi in lepše cene. Le škoda, da je naš kmet večinoma svoj les prodal in posekal že v poprejšnjih letih slabih cen. Četudi smo imeli po prevratu precejšnje število lesnih zadrug, jih je žal le peščica učakala lepših časov, ki so sledili silni baissi prejšnjih let.

Naši hmeljarji še vedno mislijo na zlate čase po prevratu, ko so kupci za hmelj plačali vsako ceno in ko na kakovost blaga sploh niso gledali. Še vedno se naši hmeljarji ne morejo uživati v težke čase sedanje mednarodne hmeljske konkurence, ki zahteva za uspeh predvsem dvojce: racijonalizacijo v pridelovanju in dobro organizacijo pridelovalcev za prodajo hmelja brez dragih posrednikov. Zadrugna organizacija bi mogla hmeljarju nuditi prvo in drugo. Prvi koraki v tej smeri so že napravljeni in je upati, da bo organizacija prinesla hmeljarjem le koristi.

Razume se, da je v teh razmerah za-

družništvo tudi imelo svoje težave, a je bilo ravno z ozirom na te razmere ljudstvu toliko bolj potrebno in koristno.

Posebej moramo omenjati, da za naše obrtno produktivne zadruge, katerih nekatere prav lepo delujejo, in katerih bi se še veliko število moglo ustanoviti in uspešno razviti z ozirom na številne panoge naših domačih obrti, ni bilo prav nobenih sredstev na razpolago pri ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo.

Zato pa moramo tembolj s čutom hvaležnosti priznati, da so vse vrste zadrug našle pri ljubljanskem in mariborskem oblastnem odboru veliko smisla za pospeševanje ljudskega zadružništva in bi bila temu razumevanju primerna tudi pomoč oblastnega odbora, ako ne bi bila sredstva, ki sta jih oblastna odbora imela za zadružništvo na razpolago, tako pičlo merjena. Indirektna pomoč oblastnih odborov našemu zadružništvu pa je obstojala zlasti v podpiranju kmetijsko nadaljevalnega šolstva, v široko zasnovanem delu za povzdigo živinoreje in mlekarstva, v delu za ohranitev in razvoj domačih obrti pri našem malem kmetu itd.

Indirektna pomoč gospodov oblastnih komisarjev bi bila v bodoče prav dobro došla zlasti v dveh smereh:

a) živinorejske zadruge bodo nujno potrebovale za obsežno podrobno delo vodstva rodovnih knjig, kontrolne molže itd. strokovne pomoči in pouka živinorejskih instruktorjev. Tak pouk naj bi se zlasti nudi živinorejcem na večtedenskih tečajih. Zadružništvo si pri sedanjem gmotnem položaju nikakor na more samo vzdrževati takih strokovnih moči.

b) Isto velja tudi za mlekarske zadruge. Poleg mlekarske šole je treba mnogo strokovnega pouka in strokovnih revizij. Tudi v tem oziru bi mogla gospoda oblastna komisarja našemu mlekarskemu zadružništvu

napraviti veliko uslugo z nastavitvijo mlekarskega instruktora, ki naj bi zlasti imel krajše tečaje za pouk ljudstva o ravnanju z mlekom in ki naj bi vršil strokovne revizije vseh mlekarskih zadrug.

Prehajamo k posameznim vrstam zadrug, kako so v letu 1928 delale.

Blagovne zadruge.

Blagovne zadruge so po številu v l. 1928 nazadovale od 67 v začetku leta na 64 ob koncu leta 1928. Isto gibanje nazadovanja se vidi ne le pri številu zadrug, ampak tudi pri članstvu. Tako je n. pr. po naši sumarni statistiki članstvo blagovnih zadrug nazadovalo tekom l. 1927 od 34.326 v začetku leta na 28.172 ob koncu leta.

Za blagovne zadruge moramo navajati predvsem troje:

a) uspeh blagovne zadruge zavisi od zavednosti, zvestobe in discipline članov. Za te zadružne lastnosti je treba člane vzgajati, kar smo skušali doseči zlasti s tečaji, predavanji ob občnih zborih in s članki v Narodnem Gospodarju.

b) Po ročdalskem principu je zvestobo treba tudi plačati. Zato bodo morale vse blagovne zadruge v svojem lastnem interesu preiti prej ali slej k dovoljevanju popustov ali dividend, kakor se ti popusti nepravilno imenujejo.

c) Posebno za blagovne zadruge velja stara izkušnja: „po ljudeh gori, po ljudeh doli“. Zato se v praksi moramo držati načela, da ustanovimo take zadruge le, če imamo za to ljudi na razpolago: sposobne in poštene, oboje. In likvidirajmo blagovno zadrugo takoj, če smo take ljudi izgubili.

Zato pa najdemo pri blagovnih zadrugah največje razlike med zadrugo v enem in zadrugo v drugem kraju. Ko gre zadruga v enem kraju v polom, v drugem kraju izredno lepo napreduje in ima izdatne re-

zerve, Celo pri isti zadrugi se položaj po polnoma menja, če se menja najmerodajnejša oseba: poslovodja.

In še eno izkušnjo smo s temi zadrugami napravili, da izgube slabo vojenih zadrug v kratkem času daleč prekosijo dobiček dobrih.

Hranilnice in posojilnice.

V Sloveniji, ki po svojih razmerah ni ravno ugodna za kmetijsko gospodarstvo, se ima kmetijski stan za svoje prospevanje zelo veliko zahvaliti obstoju in delu hranilnic in posojilnic. Dočim v vseh drugih pokrajinah države cvete oderuštvo in smatra kmet že za ugodno, če more dobiti posojilo vsaj po bančni obrestni meri, so v Sloveniji posojilnice kmeta dejansko rešile oderuštva ter mu nudile gmotno in moralno pomoč za napredek.

Pa ne le kmetu in njegovemu gospodarstvu, tudi vsem drugim vrstam zadrug so posojilnice podlaga, ker jim s cenanim kreditom pomagajo v začetku in nadaljevanju dela. Ne moremo si misliti uspešnega dela blagovnih, mlekarskih, strojnih, stavbinskih in drugih zadrug brez cenene kredita posojilnice.

Posojilnice so tudi najlepše razvite izmed vseh vrst kmetijskega združništva. Pri Zvezi je število včlanjenih posojilnic v l. 1928 zrastlo od 300 na 306, kljub temu, da smo bili prisiljeni dve posojilnici radi nediscipliniranosti izključiti. Treba pa je poudariti, da so vse te posojilnice žive ter se vedno lepše razvijajo, tako, da niti o eni ne bi mogli trditi, da je le na papirju.

Posojilnice so postavile temelje za organizacijo ljudskega varčevanja po načelu: „Ljudski denar ljudstvu“. Naše ljudstvo je gospodarsko in moralno zadosti visoko, da svoje prihranke samo upravlja in takó upravlja, da služijo predvsem napredku njegovega gospodarstva.

Seveda je pri organizaciji ljudskega varčevanja za trajno uspeh odvisen od tega, kakšna je mladina. Zato smo vsa leta po vojni veliko važnost polagali na vzgojo mladine k varčevanju.

a) Skoro redno smo na združnih tečajih razpravljali o pomenu in potrebi mladinskega varčevanja.

b) Posojilnicam smo v Narodnem Gospodarju v okrožnicah in dopisih dajali navodila za najprikladnejše in najuspešnejše načine širjenja mladinskega varčevanja.

c) Sedaj razpošiljamo posojilnicam že tretji tisoč domačih hranilnikov. Res za obsežnost naše kreditne organizacije to še ni mnogo. Toda uverjeni smo, da je pri velikem številu posojilnic razumevanje za pomen tega načina varčevanja prodrlo in da bodo šli novi tisoči hranilnikov mnogo hitreje v promet kot dosedanji.

d) Izdali smo letak v 40.000 izvodih, da nazorno s številkami pokažemo, kako malenkost dela čudeže, če se družijo z vztrajnostjo, kar je bistveno pri varčevanju in kako enkrat privarčevana vsota z obrestmi trajno in hitro raste.

Poučevali smo zadrugarje na tečajih o gospodarskih vprašanjih, katera se žal pri nas vse premalo razmotrivajo. Naš dinar je v največji nevarnosti le pred ljudsko zapravljivostjo. Kdo ga bo rešil, kdo okrepil? Edino varčen narod, ki dorašča iz varčne mladine in čegar varčnost dosega najlepše uspehe v gosti mreži posojilnic.

Našemu ljudstvu je treba še veliko gospodarske izobrazbe in vzgoje. Le potom gospodarske izobrazbe in gospodarske vzgoje se bo uveljavila v ljudstvu vest in zavest, da je tudi vsak posameznik odgovoren za naše narodno gospodarstvo in blagostanje. Če so danes največja podjetja še v tujih rokah in izplačujejo tujemu gospodarju milijonske dividende, če tuji kapital bogati iz

naših naravnih sil in iz naravnega bogastva naše zemlje ter izkorišča našega delavca, če naša zemlja vsled neracionalnega in neintenzivnega gospodarstva ne more prehraniti svojih sinov ter morajo le-ti v masah romati v tujino kot deseti bratje, če se leto za letom bolj zadolžujemo napram inozemstvu radi stalnih naših pasivnih trgovskih bilanc, je temu v največji meri vzrok veliko pomanjkanje gospodarske izobrazbe in gospodarske vzgoje, vsled česar vsak posameznik ne zna in mnogokrat noče sodelovati za skupne velike cilje v vsem svojem gospodarskem udejstvovanju. Najmanj, kar se pri tem more zahtevati od vsakega posameznika od

vseh milijonov pa je to, da svojo potrošnjo uredi in omeji in da vsaj na ta način pomaga ustvarjati še večji narodni kapital, neobhodni pogoj za resnično narodno osvoboditev. To je pot, ki jo moramo hoditi ako hočemo postati „na svoji zemlji svoj gospod“, in ako hočemo, da bo na naši zemlji za vse sinove dovolj dela in jela.

Treba je poudarjati, da so naše posojilnice gospodarsko izobrazbo in vzgojo ljudstva vedno odlično vršile.

Le pogledjmo nekaj številke o njih delu in stanju po sumarnih statistikah, ki smo jih po vojni sestavili za sedem let od leta 1921 do 1927.

	Članic	Članov	Posojil	Naložb	Hr. vlog	Promet	Naložb pri Zvezi
1921	255	62.525	30,125.682	78,642.850	135,475.516	418,242.546	67,539.426
1922	261	63.344	66,463.559	71,744.042	176,154.733	753,523.422	63,018.947
1923	273	67.898	100,987.277	117,663.663	223,314.581	1.208,601.198	61,052.572
1924	281	71.947	134,516.348	171,637.654	316,153.319	1.366,292.251	76,777.767
1925	278	66.059	265,468.750	155,579.695	431,437.189	1.710,285.825	95,333.850
1926	293	78.865	342,408.317	198,080.533	559,238.874	2.184,687.194	102,098.265
1927	294	85.436	451,007.494	224,991.834	689,444.144	3.261,246.089	117,795.476

Te številke najboljše pričajo, kako vršijo posojilnice veliko nalogo zbiranja in organiziranja ljudskih prihrankov ter gospodarske vzgoje in izobrazbe ljudstva.

Kot prava ljudska in krščanska ustanova se posojilnice pokažejo v obrestni meri. Povprečna obrestna mera za posojila bi bila v preteklem letu 7 do 8%, povprečna obrestna mera za vloge 5 do 6%, povprečna napetost med obrestno mero za vloge in posojila je znašala torej 2%. Je pa prav odlično tudi število takih posojilnic, ki se pri svojem poslovanju zadovoljijo z obrestno razliko 1 do 1½%, tako n. pr. posojilnica in hranilnica v Poljanah dovoljuje posojila po 6%. Ako bi o tem pripovedovali kmetom iz južnejših pokrajin države, nam ne bi verjeli,

ker je za njih razmere in za njih pojme ugodno, ako dobijo posojilo po 24% do 30%.

So pa izjeme od povprečne obrestne difference od 2% tudi na slabo stran. Nekatere posojilnice delajo z obrestno razliko 3% do 5%. Tem velja opomin: „Nazaj k pravilom!“ Posojilnica mora pomisliti, da je njen bistven namen, da pomaga s cenanim kreditom članom, na katerih neomejeni zavezi stoji. Posojilnica, ki je ta bistveni namen zgrešila, je izgubila pravico do obstoja. Najmanj pa velja opravičilo, češ da je treba obrestno mero za posojila zvišati, ker tudi vlagatelji zahtevajo višjo obrestno mero za vloge. Posojilnice, ki imajo nespodbitno zaslugo, da so slovensko ljudstvo rešile iz rok oderuha, ne smejo nikoli same postati

organiziran oderuh. In ne smejo s pretirano obrestno mero povečevati socialnih razlik, temveč jih blažiti in izravnovati.

Še eno moramo na koncu omenjati. Zveza je za včlanjene posojilnice izvrševala popolnoma brezplačno zamenjavo tujih valut in deviz. Leta 1928 smo za včlanjene posojilnice prodali oziroma zamenjali pri bankah za Din 1,660 000 raznih tujih valut in deviz v 515 slučajih, tako da povprečno na vsak slučaj zamenjave odpade za Din 3225 tujih plačilnih sredstev. Seveda je to delo šele v začetku in ga bo treba še razviti. Gre se samo za to, da pri vseh posojilnicah prodre razumevanje, da so dolžne ljudstvu tudi to uslugo, ki pa z ozirom na poštinsko prostost za vrednostna pisma posojilnico nič ne stane.

Posojilnice na ta način pomagajo ljudstvu do najugodnejšega kurza, ker sicer ljudje tudi v tem poslu trpijo pod gotove vrste oderuhi. Vemo n. pr., da so marsikrat in marsikje dobivali od takih oderuhov za dolar le po 50 Din.

Pri posojilnicah se iz takega denarja nabere tudi mnogo vlog. Kar pa je najvažnejše, je to, da moramo našim izseljencem vrniti zaupanje, da jih za težko prislužene dolarje ne goljufamo in da morejo izseljeniške prihranke popolnoma varno naložiti v posojilnicah z neomejeno zavezo. To zaupanje je namreč veliko trpelo vsled raznih polomov kot Slavenske banke, Zemljoradniške banke Beograd, pri katerih je šlo veliko izseljeniškega denarja v izgubo. Zato moramo našim izseljencem vero v poštenje in v varnost združnih ustanov vrniti.

Mlekarske zadruge.

Ob začetku preteklega leta je bilo pri Zvezi včlanjenih 33 mlekarskih zadrug, prirastlo jih je pet, vsled likvidacije sta odpadli

dve, tako da je koncem l. 1928 bilo včlanjenih 36 mlekarskih zadrug.

Že lani smo povdarjali, da časi za mlekarske zadruge niso ugodni, da so mnoge novoustanovljene mlekarske zadruge prišle v težave, deloma radi predragih investicij, ki niso bile v nobenem razmerju z razpoložljivo množino mleka. Običajno se je šele tekom leta pokazalo, da vsled premajhne množine mleka ni mogoče kriti tudi na minimum skržene režije.

Pojavile so se nove preizkušnje za mlekarske zadruge. Nastopili so krošnjariji, ki so začeli brez kapitala, brez investicij, brez trgovskega in strokovno mlekarskega znanja, oprti edino na lahkovernost kmetov, na potrpežljivost konzumentov ter na brezbržnost poklicanih oblasti, zlasti zdravstvenih. Posledice tega šušmarstva v mlečni trgovini imajo lahko dalekosežne posledice za naše združno mlekarstvo:

a) cena pridelku bo šla navzdol, ker bo režija na liter pri manjši množini večja. Od prekupcev pa mnogokrat kmetje sploh ne dobijo plačila.

b) Konzument bo plačeval dražje, ker mora na mleku živeti več prekupcev, in bo dobival pogosto slabo, nezdravo mleko in izdelke. V gotovih časih mleka sploh ne bo dobiti.

c) Ugled mleka in mlečnih izdelkov bo padel, ker bo konzument izgubil zaupanje v pristnost in polnovrednost blaga. Vsled tega bo tudi konzum nazadoval mesto napredoval.

d) Mesto smotrene organizacije mlečne produkcije in mlečne trgovine nastaja kaos v škodo kmeta in konsumenta.

e) Mlekarska šola za vzgojo mlekarjev postane nepotrebna, ker šušmarji dokazujejo, da za predelavo in prodajo mleka ni treba strokovnega znanja.

Navedene posledice šušmarstva v mlečni trgovini kmetje deloma že občutijo, zlasti pa jih občutijo naše mlekarske zadruge, pri katerih je množina mleka tako padla, da ni mogoče kriti režije. Treba je, da mlekarske zadruge skupno vse ukrenejo, kar se da, da se teh posledic obvarujejo. Potrebno je, da se mlekarske zadruge in kmetje kot pri delovalci mleka združijo v boj proti šušmarstvu na naslednjih načelih:

a) predelavo in prodajo mleka morejo po desetletnih izkušnjah pri nas in drugod najugodnejše za kmeta vršiti mlekarske zadruge, ne pa razni prekupci.

b) Koristi konzumenta v mestih in delavskih krajih, pa tudi zdravstveni in socialni oziri nujno zahtevajo da se šušmarstvo v mlečni produkciji in trgovini onemogoči.

c) Posebno morajo proti šušmarstvu nastopiti zdravstvene oblasti radi koristi ljudskega zdravstva.

d) Največ pa bodo dosegli kmetje sami z zvestobo svojim mlekarskim zadrugam s tem, da se žigosa kot izdajstvo kmečke skupnosti in kmečkih koristi oddajanje mleka prekupcem.

e) Mlekarske zadruge same pa naj vpoštevajo načela, ki smo jih že lani povedali, da je namreč za mlekarsko zadrugo treba zasigurati zadostno množino mleka, ker le s tem je zasigurana rentabilnost, da je tudi pri zadrugah treba začeti s strokovnimi revizijami in da se mlekarske zadruge konci koncev za svoje odviške na izdelkih radi eventuelnega izvoza morajo naslanjati na centralno mlekarsko podjetje z dobrim vodstvom.

f) Za zaščito mlekarske produkcije in trgovine je nujno potreben zakon, slično kakor zakon ščiti pošteno produkcijo in trgovino z vinom.

Zato je potrebno, da oblast poseže vmes, ne le radi zaščite lahkovernih kmetov

in potrpežljivih konzumentov, ampak radi najvažnejše panoge naše kmetijske produkcije.

Če se na eni strani trošijo stotisoči, da se vzdržuje mlekarska šola in vzgajajo dobro podkovani mlekarji, na drugi strani pa se to delo podira s tem, da se dovoljuje šušmarstvo in ustvarja kaos mesto reda v mlekarstvu, potem je res pred nami vprašanje: ali ne podira eden, kar drugi zida.

Zveza je tu že storila svojo dolžnost. Na izredni skupščini Zveze 14. nov. l. l. je bilo podano predavanje o mlekarskih zadrugah, v katerem je referent predvsem pokazal na pogoje, koristi in uspehe združnega vnovčevanja mleka in na pogubnost in škodljivost dezorganizacije.

Živinorejske zadruge.

Stanje začetkom in koncem leta je bilo isto: t. j. 26 zadrug. V številu ni nobene izpremembe, pač pa v delu. Že lani smo povdarjali, da bodo šele živinorejski tečaji odkrili pomen in važnost teh organizacij in usposobili živinorejce za smotreno delo selekcije.

L. 1914 je imela Zveza včlanjenih 66 živinorejskih zadrug, potem pa je med vojno in po vojni leto za letom padalo, kot kažejo številke naše sumarne statistike; tako da smo od 66 prišli na 26. Lahko torej trdimo, da so papirnate članice skoro popolnoma izginile.

V jeseni smo imeli izredno glavno skupščino Zveze, predvsem z namenom, da se dvigne in poživi delo živinorejskih zadrug. Pa tudi na tečajih prošle zime je bilo skoro redno eno predavanje posvečeno živinoreji. V nekaterih krajih so že začeli z vodstvom matičnih knjig kot podlago selekcije. V Gorjah vodijo celo mlečno kontrolo. Tudi par novih živinorejskih zadrug se je preteklo zimo ustanovilo.

Na splošno torej lahko rečemo, da med

našimi kmeti vedno bolj prodira prepričanje, da je v živinoreji z mlekarstvom ter prašičereji bodočnost našega kmeta.

Strojne zadruge.

Enako kot živinorejske, so se tudi strojne in elektro-strojne zadruge obdržale tekom l. 1928 številčno na isti višini kot l. 1927. Gotovo je, da število 45 strojnih in elektro-strojnih zadrug ne odgovarja našim razmeram prevladujoče male kmetije, pri kateri je za uporabo strojev edino uspešna pot zadružne skupnost. In če smo glede posojilnic postavili načelo: „Posojilnico v vsako faro!“, bi morali isto načelo postaviti tudi za strojne zadruge. Če smo pri posojilnicah že dosegli lepo število 306, je slabo znamenje za napredek našega poljedelstva, da smo pri strojnih in elektrostrojnih zadrugah ostali pri nizki številki 45.

Seveda ne smemo pri tem prezreti, da je veliko kmetijskih strojev, ki služijo skupno uporabi ali v rokah podružnic Kmetijske družbe ali pa v rokah drugih zadrug, zlasti hranilnic in posojilnic ter kmetijskih društev, tako da so razmere glede skupne uporabe strojev dejansko ugodnejše kot jih prikazuje število strojnih zadrug.

Stavbne zadruge.

Število stavbnih zadrug se je tekom leta 1928 dvignilo od 12 na 23, torej skoro podvojilo. Gotovo ima na tem največ zasluge iniciativnost in socialno delo oblastne samouprave, ki je z znatnimi oblastnimi prispevki pospeševala gradbo delavskih stanovanj v industrijskih krajih.

Pa tudi posojilnice v delavskih krajih so vršile svojo dolžnost s tem, da so za stavbo delavskih hišic nudile cenen kredit. Ena stvar je pri stavbnih zadrugah posebno važna, da bi se namreč res vztrajno in smotreno delalo na organizaciji delavskega varčevanja. To je najvažnejši predpogoj za

razvoj in uspeh stavbinskih zadrug. Oblastna samouprava s pospeševanjem tega gibanja vrši ne le važno socialno nalogo preskrbe zdravih stanovanj za delavca, ampak istočasno tudi pobudo za širjenje delavskega varčevanja, kar je ogromne važnosti za socialni in gospodarski položaj delavstva in za celo narodno gospodarstvo. Z rastočim delavskim varčevanjem bo delavec postal udeležen na marsikaterem gospodarskem podjetju in bo vsled tega tudi vedno v vedno večji meri sodeloval pri vodstvu našega gospodarstva.

Obrtne zadruge.

Število obrtnih zadrug je sicer naraslo od 23 na 25, vendar svojega mnenja o obrtnih zadrugah in obrtnikih ne moremo spremeniti. Ta stvar ne gre. Izkušnje, ki so jih v vseh evropskih državah, zlasti pa na Francoskem napravili, pričajo, da je obrtnik v prvi vrsti trgovec in individualist, tako da na pomanjkanju smisla za skupnost obrtniška zadruga običajno izhira in to tempreje, čimboljše gre članom.

Pač pa ima obrtna zadruga za bodočnost dve važni nalogi:

a) Vseh vrst domača obrt, ki je pri našem malem kmetu, zlasti v zimskem času še iz srednjega veka ostala, se bo za uspešno delovanje, za nabavo surovin, prodajo izdelkov morala posluževati zadružne skupnosti.

b) Zadružne tovarne kljub pomanjkanju smisla za zadružno skupnost lahko postanejo važna socialna ustanova v onih slučajih, v katerih je eksistenca delavcev zadružnikov popolnoma odvisna od obstoja in uspeha zadružne tovarne.

Sadjarske in vlnarske zadruge.

Poleg že naštetih vrst zadrug smo se začeli zanimati tudi za druge vrste kmetijskih zadrug, ki naj služijo izboljšanju rentabilnosti kmetijskega gospodarstva.

Sadjarstvo je važna gospodarska panoga za obe slovenski oblasti. Radi tega smo v decembru lanskega leta sklicali izredno glavno skupščino v Mariboru s poglavitnim namenom, da se razgovorimo o združni organizaciji sadjarjev. Kot uspeh tega razgovora se je zaenkrat predvsem za izvoz sadja ustanovila Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru, katere vodstvo je v rokah najboljših mož. Treba bo s časom več takih zadrug ne le za izvoz sadja, ampak zlasti za predelovanje sadja, in za sušenje sadja.

Za vinarstvo imamo vsega 6 zadrug, od teh v ljubljanski oblasti le dve. Tudi vinogradnik bo mogel dobiti pridelek boljše vrste in za ta pridelek dosti boljšo ceno s skupnim združnim pridelovanjem grozdja

in z združno prodajo vina. Mariborska oblast nudi v tem oziru že prav lepe primere. V ljubljanski oblasti se je z izdatno pomočjo oblastnega odbora ustanovila taka zadruga v Metliki.

Žal zahtevajo ravno te vrste zadrug največje investicije in zato največ kredita. Razumljivo je, da bo njih število vsled tega le počasi rastlo, dasi je potreba po takih zadrugah vsaj za večje okoliše vinorodnih krajev nujna.

Tudi perutninarstvo je za naše male kmetije zelo važno, da bomo v interesu malega kmeta začeli s perutninarskimi zadrugami in z zadrugami za prodajo jajc, v kolikor bi se to ne dalo združiti z mlekar-skimi zadrugami. (Dalje prihodnjič).

Ant. Kralj:

Novi davčni predpisi.

V 38. številki „Uradnega lista“ z dne 11. aprila letošnjega leta je priobčen zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 28. marca 1929 s katerim so se izpremenile nekatere določbe zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928.

V naslednjem navajamo od teh novih predpisov samo one, ki se tičejo zadrug kot takih.

Rentni davek.

Po čl. 63. točka 4. prvotnega zakona so bile rentnega davka oproščene obresti hranilnih vlog pri vseh zadrugah, ki izpolnjujejo pogoje čl. 76., t. j. a) ki so včlanjene pri kaki zvezi z najmanj 20 članicami, b) ne dele dobička, c) ne dajejo članom načelstva in nadzorstva nobenih tantijem, č) imajo v pravilih določbo, da se njihove rezerve v nobenem slučaju in nikoli ne smejo deliti med združnike.

Ta odredba glede oproščenja imenovanih zadrug od rentnega davka je sedaj ukinjena.

Doslej je bila uvedena dvojna davčna stopnja:

1. pri obrestih od hranilnih vlog pri denarnih zavodih, hranilnicah in neoprosčenih zadrugah 8 %;

2. pri ostalih obrestih in rentah po 15 %.

Po odredbah novega zakona se uvajajo naslednje davčne stopnje:

1. če se davek pobira neposredno od davčnega zavezanca, znaša 15 %;

2. če se davek pobira posredno po dolžniku (n. pr. ako ga odtegujejo denarni zavodi vlagateljem) znaša 6 % davčne osnove.

3. na obresti od hranilnih vlog na knjižice ali v tekočih računih pri poštini hranilnici, pri regulativnih hranilnicah, pri uradniških kreditnih zadrugah in pri zadrugah, ki izpolnjujejo zgoraj omenjene pogoje čl. 76., znaša rentni davek izjemoma 3 %.

Ako bi kaka zadruga ne izpolnila po-

gojev člena 76., bo morala torej plačevati 6% rentnega davka.

Na davek, ki je omenjen pod 2. in 3. točke, se ne smejo pobirati nikakršne samoupravne (občinske ali oblastne) doklade.

Po novem tekstu čl. 63. so oproščene rentnega davka tudi obresti, ki jih izplačujejo zadrugne zveze svojim včlanjenim zadrugam od denarnih zneskov, deponiranih pri njih.

Če so oproščene tudi obresti, ki jih prejemaajo zveze od svojih naložb pri bankah in drugih denarnih zavodih, ni povsem jasno in bo treba še počakati, kaj bo v tem oziru odredil pravilnik.

Družbeni davek.

Glede tega davka, ki smo ga po avstrijskem davčnem zakonu preje imenovali posebna pridobnina, ni posebnih sprememb.

Med odbitke, ki se odštejejo od davčne osnove, je po čl. 83., točka 4. spadal „do-

hodek v obrestih, oproščenih davka na rente“. Temu besedilu se je sedaj na novo dodal poseben pristavek, tako da se sedaj to mesto glasi: „dohodek v obrestih, oproščenih davka na rente, izvzemši obresti, omenjene v členu 82., točki 4“ (t. j. obresti ali dividende od celokupne lastne glavnice).

Dalje se je izpremenila lestvica dopolnilnega davka v toliko, da se odmerja dopolnilni davek 12% za vse slučaje, kjer presega donosnost več nego 24% vložne glavnice.

Uslužbenški davek.

V lestvici za izračunavanje uslužbenskega davka ob tedenskih dohodkih (čl. 94, točka 1) so se izpustile 3 zadnje skupine in je sedaj določeno, da znaša uslužbenški davek pri tedenskih dohodkih preko 2.880 Din 12%. Pri mesečnih dohodkih preko 12.000 Din se odmerja ta davek z 12%.

Druge izpremembe zadrug ne bodo zanimale, zato jih tu izpuščamo.

□ □ □ □ □ □ ZADRUŽNIŠTVO. □ □ □ □ □ □

Načelstvo Zadrugne zveze v Ljubljani se je v odborovi seji, ki se je vršila takoj po občnem zboru dne 11. aprila, konstituiralo za prihodnjo poslovno dobo sledeče: predsednik dr. Anton Korošec, minister, Maribor; I. podpredsednik Bogumil Remec, gimn. ravnatelj, Ljubljana; II. podpredsednik dr. Karel Capuder, gimn. profesor, Ljubljana; načelstveni ravnatelj Franc Gabrovšek; prisedniki: dr. Jakob Mohorič, odvetnik, Ljubljana; Alojzij Sagaj, dekan v Hočah pri Mariboru; Valentin Zabret, dekan, Št. Vid nad Ljubljano.

Osrednje mlekarne. Dne 26. marca t. l. se je vršil občni zbor Osrednjih mlekar, r. z. z o. z. v Ljubljani. Zadruga je centrala slovenskih mlekarskih zadrug in vnovčuje

kmetovalcem sama več kakor polovico vsega mleka, kar ga nakupijo zadrugne mlekarne v Sloveniji. — Iz poročila načelstva posnemamo: Vsled neugodnega leta 1927 je bilo še v letu 1928 mnogo mlečnih izdelkov v zalogi ter je nadprodukcija kvarno vplivala na prodajno ceno. Vsled tega se je v letu 1928 izvozilo iz Slovenije prvič po prevratu 3 vagone sira v Nemčijo. Suho poletje 1928 pa je povzročilo preobrat. Produciralo se je malo mlečnih izdelkov, tako da je nastopilo pravilno ravnotežje med povpraševanjem in ponudbo za sir in maslo. Vsled tega so se cene mlečnim izdelkom nekoliko dvignile ter se je sir prodajal skozi celo leto 1928 po Din 26.— do 28.— za kg. Ker je bila cena siru primerna, se je konsum sira v pri-

meru s prejšnjimi leti znatno zvečal, a mlekarne so lahko sir promptno oddajale. Izredno dobra letoviščna sezija je v poletju tudi zaposlovala z izdatnimi naročili slovenske maslarne ter je bila tudi cena masla primerna, povprečno po Din 45.— za kg. Osrednje mlekarne so poslovale v letu 1928 z 21 mlekarnami in sicer z 10 mlekarnami v lastni režiji (kot nova mlekarna je začela poslovati mlekarna v Novem mestu) ter z 11 mlekarnami, od katerih so jemale stalno mleko oziroma smetano. V letu 1928 je imela zadruga 2,306.666 litrov mleka (vsled suše za 315.722 litrov manj kakor l. 1927). K temu je dokupila od združnih mlekarn še 28.724 kg sira emendolskega tipa. Povprečna nakupna cena za liter mleka je znašala Din 1.956. Osrednje mlekarne so izdelale same emendolskega sira kg 20 370, trapistovskega sira kg 8.889, čajnega masla pa kg 20.307.50. Velikanskega pomena je ta zadruga za našega kmetovalca saj mu je skupno vnovčila mleka oz. mlečnih izdelkov za ca Din 6,000.000.

Zaključek združne šole v Ljubljani.

V sredo, 27. t. m. ob pol 15. se je vršil na drž. dvorazr. trgovski šoli v Ljubljani slovesen zaključek Zdržne šole, katerega so se udeležili za ljubljansko samoupravo g. inž. Skubic, za Zdržno zvezo v Ljubljani g. duh. svetnik Zaplotnik in ravnatelj g. dr. Basaj, za Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani g. inž. Zupančič. Ravnatelj gosp. Josip Gogala je pozdravil navzoče gg. predstavnike in zastopnike in poročal, da se vrši letos zaključek XV. združnega tečaja, da je odšlo vstevši letošnji tečaj že 411 absolventov iz Zdržne šole, ki se na raznih položajih odlikujejo kot izborni združni delavci, da je vstopilo v letošnji tečaj 44 udeležnikov, od katerih jih je izstopilo tekom tečaja šest, tako da jih dobi izpričevala 38; s prav dobrim uspehom 11, z

dobrim uspehom 20, z zadostnim uspehom 3 in z nezadostnim uspehom 4. Zdržna zveza je podpirala začetkom tečaja 32 udeležnikov, koncem tečaja pa 28. Zveza slov. zadrug je podpirala začetkom tečaja 10, koncem tečaja pa 8 udeležnikov. Od 38 udeležnikov jih je bilo 24 iz ljubljanske oblasti, 12 iz mariborske oblasti, 3 pa iz Koroške. Po uvodnem pozdravu in poročilu se je vršil pregledni izpit iz vseh predmetov, pri katerem se je pokazalo, da je bila snov dobro predelana in da so jo udeležniki dobro prebavili. Učenci so s svojimi dobrimi odgovori presenetili navzoče predstavnike. Po izpitu se je g. Zaplotnik zahvalil učiteljskemu zboru za požrtvovalnost in trud ter pohvalil udeležnike tečaja radi njihovih dobrih odgovorov. V imenu g. komisarja ljubljanske samouprave je pozdravil g. inž. Skubic, ki se je zahvalil g. ravnatelju in vsem gg. predavateljem (gg. Dermastia, Kralj, Modic, dr. Puntar) in bodril udeležnike, naj pridobljeno znanje zaneso med svoje rojake in naj se po možnosti izobrazujejo dalje. H koncu se je ravnatelj g. Gogala zahvalil vsem gg. zastopnikom za njihovo moralno in materialno pomoč in jih prosil, naj svojo pomoč nudijo Zdržni šoli tudi v nadalje, da se bo šola mogla še dalje otvarjati vsako leto, ker je pomanjkanje izobraženih združnih delavcev še vedno veliko. Nato je g. razrednik Kralj razdelil izpričevala, s čemer je bil zaključek proslave končan.

Zveza slovenskih zadrug. Iz poročila Zveze za leto 1928 posnemamo: Pri zvezi včlanjene zadrug so imele koncem l. 1927 27.578 članov in 1 milijardo 323 milijonov dinarjev prometa. Kreditne zadrug so najuspešnejše delovale in zaključile z 258 milj. dinarjev hranilnih vlog ter 205 milj. Din danih kreditov. Druge po vrsti so mlekarske zadrug, ki so predelale in prodale 1,650.000 litrov mleka. Članstvo Zveze se je pomno-

žilo lani za 21 zadrug, 5 pa jih je likvidiralo. Koncem leta je štela Zveza 60 kreditnih, 42 kmetijsko - produktivnih in 55 drugih vrst zadrug, skupaj 157 zadrug. Delo Zveze je bilo vsestransko: 81 zadrug je revidirala, 77-im je uredila knjigovodstvo ter sestavila računske zaključke, 46 pa jih je obiskala radi informacij in pouka. Dalje jim je poslala 7 okrožnic ter 6826 dopisov napram 5019 v prejšnjem letu. Denarni promet Zveze je znašal 245 milijonov in je porastel napram prejšnjemu letu za 66%. Vloge so se dvignile za 5.7 milj. Din in so znašale koncem leta 22,128.721 Din. Zadrugam dani krediti so dosegli 14,767.182 Din. Dalje izkazuje v bilanci za 1 milijon Din vrednostnih papirjev ter lastno hišo „Zadružni dom“, ki jo je kupila lani za 1,050.000 Din. Dobitka je napravila 28.418 Din.

Novi oblastni proračuni so od finančnega ministrstva že odobreni. Vsota vseh izdatkov v teh proračunih znaša 827 milj. dinarjev, kar pomeni povišek od 150 milj. proti l. 1928. Dohodki so pa proračunani v skupni vsoti 800 milj. Din. Od izdatkov odpade na prosveto 54 milj., na kmetijstvo 91 milj., na javne zgradbe in ceste pa 268 milj. Skupno tvorijo ti izdatki nad polovico vseh. Pri dohodkih pa odpade na oblastne doklade 121 milj., na trošarine 94 milj. ter na takse 44 milj. Največji med vsemi oblastnimi proračuni je proračun zagrebske oblasti s 73 milj. izdatkov, potem pridejo ljubljanska, podrinska in mariborska oblast.

Šundliteratura in naše zadruge. Naše zadruge dobivajo od znanega zagrebskega židovskega podjetja zvezke šundliterature „Širom svijeta“. Reklama židovske firme postaja že kar predrzna in prejeli smo od zadrug proteste, v katerih z ogorčenjem zavračajo domnevo, da bi bile pripravljene kupovati „blago“ te vrste. Tudi mi odločno protestiramo proti predrznosti židovskega

podjetja in izražamo naše trdno prepričanje, da so njegov trud in stroški brezuspešni.

Domači hranilniki. Naše posojilnice se vedno v večji meri poslužujejo domačih hranilnikov v svrhu pospeševanja varčnosti med mladino. Tako je Železničarska hranilna in podporna zadruga v Sarajevu naročila 400 hranilnikov, Posojilnica v Škofji Loki jih je vzela 149, Vzajemna posojilnica pa 100. Uspehi ki so jih imenovani zavodi imeli že dosedaj z domačimi hranilniki, so zelo razveseljivi in upamo, da bodo vse naše kreditne zadruge začele domačim hranilnikom posvečati vso pozornost.

Zakon o trgovini z mlekom v Nemčiji. Že dolgo vrsto let so v Nemčiji razni krogi zahtevali poseben zakon o mleku. Sedaj je načrt tega zakona dovršen in nemški minister za prehrano označuje ta zakon kot prvi nemški zakon o standardizaciji. Standardizacija obeta na tem polju prav poseben uspeh, ker predstavlja produkcija mleka v Nemčiji veliko skupno vrednost. Pospeševanje mlekarstva je pospeševanje gospodarstva malih kmetovalcev, ker je nad $\frac{2}{3}$ vse živine o obratih pod 20 ha. Posebno zanimivo je v načrtu to, da bo radi kontrole mlečne trgovine potrebna za vsakega, ki bo mleko oddajal posebna koncesija. To koncesijo pa bo dobil le tisti, ki ima potrebne prostore in naprave, ter zadostno strokovno izobrazbo.

Trošarine prost bencin. Zadruge, ki imajo motorje in jih uporabljajo za pogon raznih kmetijskih strojev, morejo dobiti trošarine prost bencin. Ker marsikateri zadrugi ni znano, na kakšen način se dobi dovoljenje za nabavo takega bencina, opozarjamo, da je treba delati posebno prošnjo na finančno direkcijo. V prošnji je treba navesti: 1. zakaj se motor uporablja, 2. število motorja in firmo, ki ga je izdelala, 3. množino bencina, ki bi jo potrebovali

letno, 4. iz katere rafinerije bi bencin naročali, 5. vasi in občine, v katerih se bo motor uporabljal, 6. koliko časa je približno motor letno v obratu, 7. kje se vodijo knjige, 8. kje je spravljen motor, če ni v obratu in 9. kje je shranjen bencin. Prošnji je treba priložiti certifikat (spričevalo) o motorju,

ki ga izda tovarna, ki je motor izdelala in iz katerega je razvidno, koliko konjskih sil ima motor, kakšne so njegove dimenzije in koliko bencina porabi na uro in konjsko silo. Prošnja na finančno direkcijo je sama koleka prosta, priložiti pa je treba kolek za Din 20 za rešitev.

GOSPODARSTVO.

Promet v naših lukah. Naš zunanje trgovski promet na morju vedno bolj narasča. Danes gre več kot polovica našega celokupnega uvoza skozi pristanišča. Leta 1928 je uvoz preko luk znašal 825.187 ton, ali 53% celokupnega uvoza. Izvoz preko luk pa je znašal 1.794.217, to je 40% od izvoza. Proti 1. 1927 pomeni to precejšen napredek, zato smemo trditi, da bo naša zunanja trgovina vedno bolj težila na morje. Treba je, da vprašanju izboljšanja našega pomorstva posvetimo največjo pažnjo. Promet v naših največjih lukah je bil sledeči (v tonah):

	Uvoz	Izvoz
Split	140.258	705.266
Sušak	117.009	321.312
Šibenik	31.089	220.639
Dubrovnik	62.333	238.929

Najbolj je proti letu 1927 narastel promet preko Sušaka: ki se je povečal pri izvozu za celih 140.788 ton. Tudi pri uvozu je promet preko Sušaka znatno narastel. Padel pa je izvoz preko Reke kar je za nas gotovo ugodno znamenje.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 125—; rudninski superfosfat v vrečah po

50 kg in po 100 kg à Din 94—, kalijeva sol po 100 kg Din 170—, kostni superfosfat Din 128—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 285—; kostna moka Din 120—; mavec (gips) Din 40—; nitrofoskal v pločevinastih bobnih Din 200—; cement dalmatinski Din 58—; klajno apno Din 350; lanene tropine Din 390; modra galica Din 850; žveplo Din 320. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno nižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100—; čistilnik 10 sit Din 1.500—; Plugi Din 500— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550—; trijerji Din 2.000— do 3.500—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200—; robkači Din 900—; sadni mlini Din 1.400— do Din 1.700—; brzoparilniki Din 1.400— do Din 2.800—; kosilni stroji Din 2.000—. Razen tega imamo na zalogi še vse vrste poljedelskih strojev in ognjavarne blagajne ter vse vrste semen, kot detelje, pese itd.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri Sv. Martinu pod Vurbergom, r. z. n. z., se vrši dne 19. maja 1929 po rani sv. maši v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadruga zveza. Izdajatelj: „Zadruga zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadruga zveze“ v Ljubljani.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Guštanju, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 12. maja 1929 dopoldne ob 9. uri v dvorani gostilne Lečnik v Guštanju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila iz 1. 1928. 3. poročilo načelstva in nadzorstva o delovanju zadruge v 1. 1928. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1928 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. ureditev obrestne mere. 7. razno.

Občni Sbor Mlekarske zadruge v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil v hranilničnih prostorih na Homcu dne 5. maja 1929 pop. ob 16. uri. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Zadrugne elektrarne v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. aprila 1928 ob 15. uri v Društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor I. Delavskega konzumnega društva na Jesenicah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 21. aprila 1929 ob 3. uri pop. v društveni dvorani. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Juriju pri Grosupljem, r. z. z. n. z., ima svoj občni zbor dne 29. aprila 1929 ob 7. uri jutraj v prostorih Josipa Perme v Ponovi vasi št. 27. s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. maja 1929 ob 15. uri v hranilničnih prostorih Zadrugne doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Kamnici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 12. maja po prvem opravi v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 v posojilničnih prostorih po jutranji sv. maši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. sprememba pravil. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Križevcih v Prekmurju, r. z. z. n. z., se vrši dne 28. aprila 1929 točno ob pol 9. uri v uradnih prostorih v Križevcih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 6. dopolnilna volitev načelstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Konzumnega društva v Kropi in Kamnigorici, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 28. aprila 1929 ob 3. uri pop. v Kropi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje letnega računa; razbremenitev načelstva in nadzorstva. 4. Revizijsko poročilo. 5. volitev 2 članov načelstva in vseh članov nadzorstva. 6. volitev 5 članov v razsodišče. 7. slučajnosti.

Občni zbor Okrajne posojilnice v Krškem, r. z. z. n. z., se vrši na binkoštni ponedeljek dne 20. maja 1929 v svojih prostorih ob 11. uri dop. po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem, r. z. z. n. z., se vrši dne 28. aprila 1929 ob 7. uri v društveni dvorani po sledečem dnevnem redu: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 28. aprila ob pol 10. uri dop. v uradnih prostorih Jugoslovanske strokovne zveze, Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev nadzorstva. 5. sprememba pravil (§ 26). 6. slučajnosti.

Občni zbor „Radio“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši 24. aprila 1929 ob 4. uri pop. v pisarni Grand hotela Union v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. volitev nadzorstva. 3. slučajnosti.

Občni zbor Obačilnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1929 ob 16. uri v pisarni Obačilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. dopolnilna volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnega in podpornega društva zadrugnih nastavlencev v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob 10. uri dop. v spodnjih prostorih I. del. konzumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg, s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za upravno leto 1928. 5. volitev enega člana načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Mlekarske in sirsarske zadruge logaške v Logatcu, r. z. z. o. p., se vrši dne 28. aprila 1929 ob 3. uri pop. v društvenem domu v Dol. Logatcu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 5. slučajnosti.

Občni zbor Krekove posojilnice v Mariboru, r. z. z. n. z., se vrši dne 29. aprila 1929 ob 18. uri v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Zadrugne tiskarne v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. aprila 1929 ob 4. uri pop. v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje in odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Mariji-Medjimurje, r. z. z. n. z., održavat će se u posojilničnem prostoru dne 28. aprila ob 10. uri prije podne. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. aprila 1929 ob pol 8. uri v kaplaniji. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Petru niže Maribora, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 12. maja 1929 po večernicah v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Planini pri Rakeku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob 4. uri pop. v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Elektrostrojne zadruge v Podblici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 5. maja 1929 ob 3. uri pop. na Jamniku št. 13. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za poslovno leto 1928. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Radovljici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob pol 8. uri dop. v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. maja 1929 ob 3. uri pop. v dvorani Kmetijskega društva v Sodražici. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev treh članov nadzorstva in račun. pregledovalcev. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 5. maja 1929 ob 3. uri pop. v prostorih hiše št. 67. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stopercah, r. z. z. n. z., se bode vršil dne 28. aprila

1929 ob 9. uri dop. v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za l. 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. aprila 1929 ob pol 9. uri dop. v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1928. 4. slučajnosti.

XX. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah pri Velenju, r. z. z. n. z., se vrši na Binkoštni pondeljek, dne 20. maja 1929 ob 8. uri zjutraj v sobi bralnega društva. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje bilance za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice pri Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 5. maja 1929 ob 3. uri popoldne v uradni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Gradbene zadruge „Dom in vrt“ v Trbovljah, r. z. z. o. z., se vrši dne 12. maja 1929 ob 4. uri popoldne v prostorih Društvenega doma. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika ustanov. občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. dopolnilna volitev načelstva. 4. slučajnosti.

I. redni letni občni zbor Zadrugne elektrarne v Veržetu, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo, dne 6. maja 1929 ob 8. uri popoldne v občinski pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 3. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Cerknico, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 12. maja 1929 ob 11. uri dop. v ljudski šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vinjci, r. z. z. n. z., se vrši dne 9. maja 1929 po rani sv. maši v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge na Visokem, r. z. z. o. z., se vrši dne 28. aprila 1929 ob 3. uri popoldne v mlekarni s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge za sodni okraj Višnjagora, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. aprila 1929 ob 8. uri zj. v dvorani pri fari v Višnji gori. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.